

Ustanova Zagreb film

Obrazovni program

NOVI FILMOVI

08 - PRIRODA I DRUŠTVO

081018 ZLATNI ŠLJUNAK

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 30 min.

Obale rijeke Drave od pamtivijeka nastanjene su ljudima kojima je rijeka bila majka, otac, brat, prijatelj i izvor zarade ribolovom, eksploatacijom šljunka i pijeska, skupljanjem drvenih naplavina i zlatom. Zlatom rijeka Drava bogata je u svom gornjem toku koji se djelomično nalazi u Sloveniji i u Hrvatskoj u kojoj se i danas može naći čisto zlato od 24 karata, koje se traži posebnim postupkom – ispiranjem šljunka.

081019 OD FAROSA DO PALAGRUŽE (Faros – Paros)

Proizvodnja HTV, 2005. god. 30 min.

Prije gotovo 2 pol milenija, ovdje su iz Egejskog mora s otoka Parosa doplovili antički Grci i utemeljili grad. Nazvali su ga Faros. Povjesničar Diodor Sicilski zapisao je da gradu Farosu roditelji bijahu jonski Heleni iz Egeja, a da mu je sukob između domorodaca i novodoseljenika pomogao siciliski tiranin Dionezije iz Sirakuze koji je tada bio najjači vladar na sredozemlju. Grad je nakon osnutka, kao samostalna država (polis) postojao gotovo četiri stoljeća. Sve do dolaska rimljana. 2387 godina nakon osnutka Farosa hvarani kreću na gotovo zaboravljeni 1400 milja dug put, do otoka Parosa i natrag. Put kojim su nekoć, s mnogo primitivnijim brodovima plovili osnivači starog grada. Dva najvažnija cilja ovog puta bila su rekonstrukcija plovnog puta kojim su Parani nekoć stigli na Hvar i obnova prijateljstva između ovih dvaju udaljenih otoka.

081020 OD PALAGRUŽE DO PAROSA (Faros – Paros)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Prije gotovo 2 pol milenija, ovdje su iz Egejskog mora s otoka Parosa doplovili antički Grci i utemeljili grad. Nazvali su ga Faros. Povjesničar Diodor Sicilski zapisao je da gradu Farosu roditelji bijahu jonski Heleni iz Egeja, a da mu je sukob između domorodaca i novodoseljenika pomogao siciliski tiranin Dionezije iz Sirakuze koji je tada bio najjači vladar na sredozemlju. Grad je nakon osnutka, kao samostalna država (polis) postojao gotovo četiri stoljeća. Sve do dolaska rimljana. 2387 godina nakon osnutka Farosa hvarani kreću na gotovo zaboravljeni 1400 milja dug put, do otoka Parosa i natrag. Put kojim su nekoć, s mnogo primitivnijim brodovima plovili osnivači starog grada. Dva najvažnija cilja ovog puta bila su rekonstrukcija plovnog puta kojim su Parani nekoć stigli na Hvar i obnova prijateljstva između ovih dvaju udaljenih otoka.

081021 OD PAROSA DO FAROSA (Faros – Paros)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Prije gotovo 2 pol milenija, ovdje su iz Egejskog mora s otoka Parosa doplovili antički Grci i utemeljili grad. Nazvali su ga Faros. Povjesničar Diodor Sicilski zapisao je da gradu Farosu

roditelji bijahu jonski Heleni iz Egeja, a da mu je sukob između domorodaca i novodoseljenika pomogao siciliski tiranin Dionezije iz Sirakuze koji je tada bio najjači vladar na sredozemlju. Grad je nakon osnutka, kao samostalna država (polis) postojao gotovo četiri stoljeća. Sve do dolaska rimljana. 2387 godina nakon osnutka Farosa hvarani kreću na gotovo zaboravljeni 1400 milja dug put, do otoka Parosa i natrag. Put kojim su nekoć, s mnogo primitivnijim brodovima plovili osnivači starog grada. Dva najvažnija cilja ovog puta bila su rekonstrukcija plovnog puta kojim su Parani nekoć stigli na Hvar i obnova prijateljstva između ovih dvaju udaljenih otoka.

04 – PRIRODA I BIOLOGIJA i

041080 TROGLOBIONTI (život u podzemlju)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Troglobionti – životinje koje su se prilagodile podzemnom okolišu i obično ne mogu preživjeti izvan špilja. Prilagođene su mraku, visokoj vlažnosti i konstantnoj temperaturi (depigmentacija, nedostatak organa vida).

041081 GUŠTERI (Tajni život gmazova)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 24 min.

Gušteri predstavljaju najveću skupinu među gmazovima. Većina se pojavljuje u tropskom pojasu, premda ih nalazimo i u područjima s umjerenom klimom, a neke vrste čak i unutar arktičkog kruga. Zanimljivo je da su i najveće i najmanje vrste guštera pronađene na otocima. Većina vrsta posjeduje četiri noge, sa po pet prstiju, neke su vrste reducirale broj udova, a neke u potpunosti pa nalikuju zmijama.

041082 ZMIJE (Tajni život gmazova)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 25 min.

Zmije (grč. Ophidia, lat. Serpens) su hladnokrvni reptili bez nogu srodni gušterima, s kojima dijele red Squamata i podred unutar razreda reptila. Vode porijeklo od predaka koji su ličili na guštere, no jako im se izdužili tijelo, a noge su im reducirane pa se kreću vijugajući.

041083 RODE I. dio

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Bijela roda je jedina ptičja vrsta koja živi slobodno u prirodi, a ekološki se usko vezala uz ljude. Naime, ona pravi gnijezdo isključivo u ljudskim naseljima i tamo gdje su ona u blizini područja sa hranom. Najčešće ih gradi na krovovima kuća, odnosno na dimnjacima, rjeđe na drveću. Takav izbor mjesta za gniježđenje prilično je nezgodan i jedan je od uzroka smanjenja brojnosti bijele rode, posebno u zapadnoj Europi.

041084 RODE II. dio

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Razlozi nestajanja bijelih roda su neprilike na područjima gniježđenja u Europi i na selidbenim putovima i mjestima zimovanja u Africi. Promjene klime, gubitak staništa vezanih uz prehranu, gubitak mjesta za gniježđenje, trovanje pesticidima itd.

Danas ih u Hrvatskoj više nema oko Zaprešića, Sesveta, Samobora, Duge Rese, Vojnića i Otočca.

041085 CRNA RODA

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Crna roda (*Ciconia nigra*) je pored bijele rode (*Ciconia ciconia*) jedina vrsta iz porodice roda koja se gnijezdi u Europi. Neznatno je manja od bijele rode. Glava, vrat, gornji dio tijela i prsiju im pokriva crno perje s metalnim, ovisno o kutu svjetla zelenkastim, purpurnim ili čak bakrenastim odsjajem. Kljun ovih roda je dugačak i kod ženki ravan, dok se kljun mužjaka čini neznatno savijen uvis. Plaha je, i nikad ne živi u koloniji. Na jajima sjede oba roditelja i brinu o mladima. Prilično je rijetka.

041086 PRIGUŠENI CVRKUT (svijet ptica)

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 32 min.

Ptice (razred Aves) su stanovnici svih kontinenata, prilagođene većini staništa tako da sa nama ovaj planet dijeli više od 9600 vrsta. Karakteristikama su toliko različite da je teško uopće uspoređivati Heleninog kolibrića duljine 5 – 6 cm i noja 2,5 m visoke i 140 kg teške.

041087 SVIJET DUBINA (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Spuštanje na 101 metar dubine Crvenog jezera kod Imotskog, tamo gdje još nitko nije dao odgovor na pitanja koliko je duboko jezero, od kuda voda dolazi i kamo odlazi.

041088 ČOVJEK U PODZEMLJU (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Ne želeći poremetiti mir suhih i mokrih dubina hrabra ekipa ulazi u Mujinu pećinu kod Trogira u kojoj su nađeni tragovi musterijanske kulture, a stopama 6000 godina okamenjenih tragova ljudskih stopala istražili su i špilje dubrovačkog zaleđa.

041089 POTRAGA ZA DNOM (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

U ovoj epizodi speleološka ekipa napravila je pravi podvig kojeg samo zanesenjaci drže avanturom, spuštanje u jednu od najdubljih jama na svijetu Lukinu Jamu na Velebitu. U blizini je otkrivena i Slovačka jama kojoj istraživači još nisu pronašli dno.

041090 PONORI (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30. min

Što se zbiva s vodom koja se gubi u tajanstvenoj tami podzemlja? Kojim kanalima i pukotinama podzemlja prolazi i gdje se ponovno pojavljuje na površini? Geolozi i speleolozi okušavaju zaći u podzemne prostore Pazinskog ponora.

041091 TAJNI ŽIVOT RIJEKE CETINE (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Spektakularna najava silaska na 102 metra daleko dno Cetine samo s bocom zraka i kamerom. Biospeleolozi otkrivaju dosad nepoznate živuće vrste, slatkovodne podzemne spužve, nepoznatu vrstu pijavice i puno drugih nepoznatih tajni.

041092 PUT POD MORE (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Fascinantan put u nepregledne morske dubine. Otkrivanje do sad neviđenih ljepota podmorja i života u njemu. Posjet Odisejevoj špilji na Mljetu i puno drugih zanimljivosti.

041093 POTOPLJENO BLAGO (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Mnoštvo je sačuvanih zapisa o strašnim pomorskim nesrećama u kojima su stradavali brodovi i ljudi. Upravo nekadašnje pomorske nesreće danas su najzaslužnije za otkrivanje davnih povijesnih zagonetki. Prikazana su značajna otkrića hrvatskih arheologa koji rone i istražuju ostatke potonulih antičkih brodova kod Cavtata, Korčule, Pelješca i Žirja. Otkrića su bila iznenađujuća.

041094 ŽIVOT U MORU (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Život u moru odvija se trodimenzionalno. Čovjek mnoge vrste morskih organizama koristi za prehranu. Stoljećima se smatralo kako je more neiscrpan izvor hrane, oranica koju moraš sijati a koja uvijek daje. Mnogi nas biolozi upozoravaju da to nije tako. Onečišćenje mora sve je veće, lovi se nekontrolirano svim sredstvima, a javljaju se i nove opasnosti u prirodnim staništima riba.

041095 OTKRIĆA (Dubine)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Mnogima je želja spustiti se u neviđena prostranstva dubina. U posljednje vrijeme sve se više razvija podmorska speleologija, istraživanje podmorskih špilja. Opasni put podmorskim labirintima ekipu vodi do neslućenih otkrića, nikad viđenih podmorskih prostora i susreta s novim biološkim vrstama.

09 – POVIJEST

091042 INDUSTRIJSKA ARHITEKTURA RIJEKE

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 30 min.

Privredni i građevinski procvat od sredine 19. do početka 20. stoljeća iznjedrio je mnoga inovativna rješenja, kako u uporabi novog materijala, tako i u primjeni novih konstrukcija. Kvalitetna, čvrsta, prilagodljiva i funkcionalna arhitektura godinama je bila nedovoljno iskorištena, a širem građanstvu nepoznata i nevidljiva.

091043 HVARSKÉ ŠETNJE (otok Hvar)

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 29 min.

Zahvaljujući svom položaju na prastarom plovnom putu, Hvar ima mnogo bogatiju povijest nego ijedan drugi otok na Jadranu. Stalne borbe za otok samo potvrđuju njegovu važnost i vrijednost njegovog teritorija. Svi su njegovi osvajači ostavili svoj trag u povijesti, pečat za budućnost. Povijest otoka seže daleko u prapovijesno doba, o čemu svjedoče pronalasci iz dvije najznačajnije otočke špilje: markove i Grapčeve špilje koji dokazuju postojanje života na otoku još prije 6000 godina.

091044 KORČULA

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 30 min.

Otok je bio naseljen još u pretpovijest. Najstariji nalazi su starijeg kamenog doba, u Veloj špilji. Korčula je prvo bila Grčka kolonija zvana Korkyra Melania, zatim Ilirska i Rimsko zvana Corcyra Nigra, pa zatim Bizantsko i na kraju Slavensko naselje. U 10. stoljeću u sastavu je Neretvanske kneževine, zatim priznaje vlast Zahumlja, Mlečna i hrvatsko – ugarskog kralja.

091045 PULA U ANTICI

Proizvodnja HTV, 2004. god. Trajanje 28 min.

U gradu Puli jedinstveni su antički spomenici, među kojima je najpoznatiji Vespazijanov amfiteatar iz prvog stoljeća. Slavoluk Sergijevaca, Augustov hram i Malo rimsko kazalište iz istog su antičkog razdoblja. U jezgri Pule vidljivi su tragovi svih povijesnih razdoblja.

091046 PALAČA (Dioklecijanova palača u Splitu)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30. min.

Početak gradnje Dioklecijanove palače nije točno utvrđen. Pretpostavlja se da je to bilo oko 295. godine nakon uvođenja tetrahije (vladavine četvorice). Po čijoj je arhitektonskoj ideji palača izgrađena i tko su bili njeni graditelji ne zna se točno. Svojim oblikom nalikuje kastrumu – vojnom logoru. Vanjski su zidovi gotovo pravokutni, a kule na uglovima palače slijede tradiciju vojne arhitekture. Dioklecijanova palača nije samo izvanredan antički spomenik, nego je i nacionalno i svjetsko dobro.

091047 KNIN I NJEGOVI SPOMENICI

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30. min.

U povijesti, ime Knin se prvi put spominje u 10. stoljeću od strane bizantskog cara Konstantina VII. Porfirogeneta, u njegovom djelu De administrando imperio (Upravljanje carstvom), kao centar županije Tnena. No život je u užem i širem području Knina mnogo stariji, što pokazuju brojni arheološki nalazi. Nekoliko rimskih grobova otkrivenih ispod tvrđave i ostaci arhitekture na brdu Spas potvrđuju da je tu bilo rimsko naselje. U doba rane hrvatske države tu je povremeno boravište narodnih vladara.

091048 SKRADIN I KRKA

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30. min.

Skradin je gradić na desnoj obali rijeke Krke, s poviješću duljom od 2200 godina. Prvi pisani spomenici datiraju još iz 339. godine prije Krista, a već 530. godine u gradu je utemeljena biskupija. Tijekom burnih stoljeća Skradin je zbog svog geostrateškog položaja, neprestano bio meta osvajača. Tu su stolovali i moćni hrvatski knezovi Šubići-Bribirski.

091049 KRČKE ŠETNJE (otok Krk)

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 28. min.

Prvi podaci o naseljavanju otoka Krka vezuju otok uz ilirska plemena Japoda i Liburna zatim Grke kada otok Krk pripada Kvarnerskim otocima. Tragovi Rimljana vode do kraja stare ere i prvih stoljeća nove ere. Na otok Krk je vrlo rano stiglo kršćanstvo pa je već u 5. st. n. e. formirana i biskupija sa sjedištem u gradu Krku i prvim poznatim biskupom Andrijom (680.). Hrvati su se doseljavali u rodovima po Kastelima pa otuda i danas otok ima četiri različita narječja.

03 LIKOVNA KULTURA / LIKOVNA UMJETNOST

031037 GALERIJA UMJETNINA SPLIT

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Zbirka umjetnina 19. stoljeća i moderne najbrojnija je, a kvalitetom možda i najzanimljivija zbirka fundusa Galerije umjetnina. U djelima iz 19. stoljeća ističu se antologijski portreti Jurja Pavlovića i Ivana Skvarčine. Iznimna vrijednost ove zbirke jasna je kad se navede činjenica da sadrži zbirke 15 djela Vlahe Bukovca, više od 40 značajnijih djela Emanuela Vidovića, te 24 djela Mate Celestina Medovića. Ništa manje zanimljiv nije ni skulptorski dio zbirke, u kojem se ističe niz kapitalnih djela Ivana Rendića i Branislava Deškovića, te iznimne skulpture poput rane Meštrovićeve Nevinosti.

031038 SECESIJA

Proizvodnja HTV, 2005. god. Trajanje 30 min.

Lokalni naziv za ovaj samosvjesni, radikalni i reformistički stil koji je prethodio modernizmu u Beču je bio secesija (latinski: odcjepljenje, osamostaljenje). Mnogi dalekovidni umjetnici i dizajneri pobjegli su iz kolotečine salonskih izložbenih prostora. Jedna od najvažnijih karakteristika ovog stila je dinamična, valovita linija sinkopiranog ritma, dekorativnost i asimetričnost.